

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

Шевченко В. М., Присакар В. В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

*для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізацією 015.39 Цифрові технології*

*Рекомендовано до друку рішенням методичної ради
Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 року)*

Рецензенти:

Олександр ШЕВЧУК – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

Олена ЗАГІКА – кандидат педагогічних наук, директор Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького.

М 54 Методичні рекомендації щодо проходження навчальної педагогічної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2025. 41 с.

У методичних рекомендаціях визначено мету, завдання, зміст та організаційні засади проходження навчальної педагогічної практики здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології.

Особливу увагу приділено формуванню початкового досвіду педагогічного спостереження, розвитку вмінь аналізувати освітній процес, спостерігати й оцінювати навчальні заняття, вивчати навчально-методичні матеріали, аналізувати використання цифрових освітніх ресурсів, дотримуватися принципів інклюзивності, академічної доброчесності, професійної етики та педагогічного партнерства.

Видання призначене для здобувачів вищої освіти, керівників практики, викладачів закладів вищої освіти та педагогічних працівників баз практики.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
Права здобувачів-практикантів.....	5
Обов'язки здобувачів-практикантів	6
Обов'язки керівника практики від закладу вищої освіти	6
Обов'язки керівника практики від бази практики	6
МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	7
ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	9
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	11
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	13
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	15
ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	17
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	20
ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	22
ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ	24
ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	25
ДОДАТКИ.....	28
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	40

ВСТУП

Навчальна педагогічна практика є важливою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології. Вона забезпечує перший системний вихід здобувачів у реальне освітнє середовище, де теоретичні знання з педагогіки, психології та фахових дисциплін набувають практичного змісту.

Практика спрямована на формування у здобувачів освіти первинного досвіду професійно-педагогічної діяльності: спостереження та аналізу освітнього процесу, ознайомлення з роботою педагогічного працівника, вивчення навчально-методичної документації, особливостей взаємодії зі здобувачами освіти, а також застосування цифрових технологій в організації навчання і виховання.

У процесі проходження навчальної педагогічної практики здобувачі освіти вчаться аналізувати структуру і зміст навчальних занять, оцінювати методи, форми та засоби навчання, аналізувати добір цифрових інструментів педагогом, вести щоденник практики, готувати звітні матеріали та здійснювати професійну рефлексію.

Методичні рекомендації розроблено з метою надання здобувачам освіти чітких орієнтирів щодо організації та проходження навчальної педагогічної практики. У виданні визначено мету та завдання практики, програмні компетентності і результати навчання, подано зміст і програму практики, вимоги до звітної документації та критерії оцінювання.

Матеріали рекомендацій покликані сприяти формуванню професійної готовності майбутніх педагогів у сфері цифрових технологій, розвитку педагогічної культури, навичок професійної комунікації, педагогічного спостереження, рефлексії та використання сучасних цифрових засобів у навчальному процесі.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна педагогічна практика є обов'язковим освітнім компонентом підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології. Практика передбачена освітньо-професійною програмою, проходить у VII семестрі та завершується заліком.

Програма навчальної педагогічної практики розроблена відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Цифрові технології)», навчального плану та цих методичних рекомендацій. Обсяг практики становить 3 кредити ЄКТС (90 годин), що орієнтовно відповідає трьом тижням практичної підготовки. Конкретні строки проходження практики визначаються графіком освітнього процесу та наказом закладу вищої освіти.

Базами навчальної педагогічної практики можуть бути заклади загальної середньої, профільної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, позашкільної освіти, навчально-практичні центри, гуртки, студії, центри цифрової освіти, а також інші заклади та установи, діяльність яких дає змогу здобувачам освіти виконати програму практики відповідно до профілю підготовки.

Під час проходження практики здобувачі освіти ознайомлюються з освітнім середовищем бази практики, організацією освітнього процесу, змістом роботи педагогічних працівників, навчально-методичним забезпеченням, особливостями комунікації з учасниками освітнього процесу, способами інтеграції цифрових технологій у навчання та виховання.

Організація, керівництво та контроль за проходженням навчальної педагогічної практики здійснюються кафедрою цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій. За кожним здобувачем освіти закріплюється керівник практики від закладу вищої освіти, а на базі практики призначається відповідальна особа, яка забезпечує організаційно-методичний супровід діяльності практиканта.

Права здобувачів-практикантів

1. Отримувати від керівників практики необхідні роз'яснення щодо мети, завдань, змісту, термінів і форм звітності.

2. Користуватися навчально-методичними матеріалами, цифровими ресурсами, обладнанням та інфраструктурою бази практики відповідно до встановлених правил.
3. Бути присутніми на навчальних заняттях, виховних та методичних заходах, що передбачені програмою практики.
4. Брати участь в обговоренні відвіданих занять, отримувати консультації щодо аналізу педагогічної діяльності та вимог до звітної документації.
5. Звертатися до керівників практики з питань, що виникають у процесі виконання індивідуальних завдань та оформлення документації.

Обов'язки здобувачів-практикантів

1. Виконувати програму практики у повному обсязі та в установлені строки.
2. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності та професійної етики.
3. Сумлінно виконувати доручення керівників практики, погоджувати види діяльності та календарний графік проходження практики.
4. Відвідувати заняття, здійснювати педагогічні спостереження, виконувати ознайомчі, аналітичні та рефлексивні завдання, передбачені програмою практики.
5. Дотримуватися норм академічної доброчесності, конфіденційності та принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
6. Своєчасно і належно вести щоденник практики, готувати письмовий звіт та інші матеріали.
7. Представити результати практики під час підсумкового контролю.

Обов'язки керівника практики від закладу вищої освіти

1. Проводити настановний інструктаж і забезпечувати здобувачів освіти програмою практики та зразками документів.
2. Надавати індивідуальні консультації щодо виконання завдань, добору методів, форм і цифрових засобів навчання.
3. Координувати взаємодію з базами практики та контролювати дотримання здобувачами календарного графіка.
4. Перевіряти звітну документацію, оцінювати результати практики та організовувати її підсумковий захист.

Обов'язки керівника практики від бази практики

1. Ознайомити здобувача освіти зі структурою, особливостями діяльності та правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти.

2. Створити умови для виконання програми практики, забезпечити доступ до необхідної документації, занять і методичних матеріалів у межах, що не суперечать правилам закладу.
3. Сприяти участі практиканта у спостереженні та аналізі навчальних і виховних заходів.
4. Надавати консультації та методичну допомогу під час виконання практичних завдань.
5. Надати відгук про роботу здобувача освіти під час практики.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної педагогічної практики полягає у формуванні в здобувачів освіти первинної готовності до професійно-педагогічної діяльності в умовах реального освітнього середовища шляхом ознайомлення з організацією освітнього процесу, діяльністю педагогічного працівника, навчально-методичною документацією, сучасними методами навчання, виховання та використанням цифрових технологій.

Навчальна педагогічна практика орієнтована на поєднання психолого-педагогічної, методичної та фахової підготовки здобувача освіти, розвиток умінь спостерігати, аналізувати, планувати окремі види педагогічної діяльності та здійснювати рефлексію власних професійних дій.

Основні завдання практики:

1. Закріпити та поглибити знання, здобуті під час вивчення освітніх компонентів психолого-педагогічного та фахового циклів.
2. Ознайомитися з організацією освітнього процесу в закладі освіти, структурою управління, документацією, режимом роботи, матеріально-технічним та цифровим забезпеченням.
3. Сформувані вміння здійснювати педагогічне спостереження та психолого-педагогічний аналіз навчальних занять і виховних заходів.
4. Ознайомитися зі змістом професійної діяльності викладача, вчителя, керівника гуртка, куратора академічної групи, їхніми функціями та документацією.
5. Навчитися аналізувати окремі елементи освітнього процесу: тему, мету, очікувані результати, форми, методи, засоби навчання і цифрові ресурси.
6. Сформувані початкові вміння аналізувати плани-конспекти занять, навчально-методичні матеріали та сценарії виховних заходів з урахуванням особливостей змісту навчання у сфері цифрових технологій.

7. Розвивати навички професійної комунікації з учасниками освітнього процесу, роботи в команді, дотримання педагогічної етики та культури мовлення.
8. Набути досвіду застосування цифрових інструментів, сервісів e-learning, мультимедійних і візуальних засобів у навчально-виховній діяльності.
9. Формувати здатність враховувати принципи інклюзивної освіти, гендерної рівності, соціальної справедливості, академічної доброчесності та антикорупційної культури.
10. Розвивати вміння здійснювати рефлексію результатів спостереження за педагогічною діяльністю та визначати напрями професійного самовдосконалення.
11. Підготувати здобувачів освіти до наступних етапів практичної підготовки, зокрема виробничої педагогічної практики.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

К 08. Здатність працювати в команді.

К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

К 11¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проєктами.

К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

- К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.
- К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.
- К 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.
- К 19. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.
- К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
- К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.
- К 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
- К 23. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.
- К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.
- К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
- К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.
- К 27. Здатність аналізувати соціальні процеси та освітнє середовище з позицій інклюзивності, враховувати потреби осіб з різним соціальним статусом й освітніми потребами, а також впроваджувати інклюзивні підходи та принципи соціальної справедливості у професійну діяльність.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.
- ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).
- ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
- ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.
- ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.
- ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
- ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.
- ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.
- ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.
- ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.
- ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.
- ПР 12. Уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.
- ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.
- ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.
- ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

- ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.
- ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).
- ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.
- ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.
- ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.
- ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.
- ПР 26. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- ПР 27. Знати основи інклюзивної освіти та соціальної справедливості на рівні, необхідному для врахування різноманітних потреб учасників освітнього процесу та вміти впроваджувати інклюзивні підходи у професійну діяльність.

Реалізація зазначених результатів навчання під час практики забезпечується через спостереження й аналіз освітнього процесу, виконання ознайомчих, навчально-методичних та аналітичних завдань, вивчення цифрових інструментів та сервісів, аналіз навчальних і виховних заходів, педагогічну взаємодію з учасниками освітнього процесу, ведення документації та професійну рефлексію.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Початковий етап. Підготовка здобувачів освіти до навчальної педагогічної практики передбачає актуалізацію знань з педагогіки, психології, фахових дисциплін та основ використання цифрових технологій в освіті. На цьому етапі формується установка на професійно відповідальне, етично виважене та рефлексивне входження в освітнє середовище.

На початковому етапі здобувачі освіти:

- ознайомлюються з програмою практики, календарним графіком та вимогами до звітної документації;
- проходять інструктаж з охорони праці, безпеки життєдіяльності та правил поведінки на базі практики;
- уточнюють індивідуальні завдання, форми спостереження за навчальною і виховною роботою, порядок ведення документації;
- налаштовуються на дотримання принципів академічної доброчесності, інклюзивності, педагогічної етики та антикорупційної культури.

Організаційно-ознайомчий етап. На цьому етапі здобувачі освіти входять у роботу бази практики, знайомляться зі структурою закладу освіти, педагогічним колективом, освітнім середовищем, навчально-методичним та цифровим забезпеченням.

Здобувачі освіти:

- вивчають документацію, що регламентує організацію освітнього процесу;
- знайомляться з навчальними кабінетами, лабораторіями, цифровими платформами, сервісами дистанційного або змішаного навчання;
- аналізують розклад занять, плани виховної роботи, особливості організації роботи викладача, вчителя, куратора групи;
- спостерігають за стилем педагогічної взаємодії, особливостями комунікації в навчальних групах;
- складають індивідуальний план проходження практики.

Основний етап. Основний етап спрямований на формування первинного досвіду педагогічного спостереження та аналітичного осмислення освітнього процесу. Він охоплює навчально-спостережний, методичний, виховно-комунікативний та рефлексивно-аналітичний компоненти.

У межах основного етапу здобувачі освіти:

- відвідують і аналізують навчальні заняття з фахових дисциплін цифрового спрямування;

- вивчають методику проведення занять, способи організації навчальної діяльності, види контролю та оцінювання;
- аналізують використання цифрових освітніх ресурсів, e-learning платформ, інтерактивних сервісів, візуалізаційних та комунікаційних інструментів;
- ознайомлюються з планами-конспектами занять, навчальними матеріалами, мультимедійним супроводом та дидактичними завданнями;
- аналізують логіку побудови занять, способи пояснення матеріалу, організацію зворотного зв'язку та використання цифрових ресурсів;
- спостерігають за виховною, профорієнтаційною, кураторською чи гуртковою роботою;
- здійснюють педагогічні спостереження, ведуть щоденник практики, оформлюють проміжні записи та матеріали індивідуального завдання;
- аналізують труднощі, що виникають у педагогічній діяльності, та визначають способи їх подолання.

Підсумковий етап. На підсумковому етапі здобувачі освіти узагальнюють результати власної діяльності, оформлюють звітну документацію, формулюють висновки про здобутий професійний досвід та представляють результати практики.

На цьому етапі здобувачі освіти:

- оформлюють повний пакет звітної документації;
- узагальнюють результати відвіданих занять, спостережених виховних заходів, індивідуального завдання;
- здійснюють рефлексивний аналіз власних спостережень;
- подають документи на перевірку керівнику практики;
- проходять підсумковий захист результатів практики.

Зміст навчальної педагогічної практики забезпечує формування первинного уявлення про професійну діяльність педагога у сфері цифрових технологій та створює основу для подальшого поглиблення педагогічної майстерності під час наступних видів практичної підготовки.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Модуль 1. Організаційно-ознайомчі засади навчальної педагогічної практики

Тема 1. Настановне заняття. Ознайомлення здобувачів освіти з метою, завданнями, змістом і програмою навчальної педагогічної практики. Інструктаж з охорони праці, безпеки життєдіяльності, етики професійної взаємодії. Узгодження індивідуальних завдань та вимог до звітної документації.

Тема 2. Ознайомлення з базою практики та документацією. Знайомство з адміністрацією, педагогічним колективом, матеріально-технічною базою, цифровим освітнім середовищем закладу. Аналіз нормативно-методичної документації: освітніх програм, навчальних планів, робочих програм, календарно-тематичного планування, розкладу занять, планів виховної роботи.

Тема 3. Спостереження за освітнім процесом. Відвідування занять у закріпленій групі. Аналіз структури заняття, методів і форм навчання, педагогічної взаємодії, засобів мотивації, видів контролю, використання цифрових інструментів, дотримання принципів інклюзивності та академічної доброчесності.

Модуль 2. Навчально-методичне спостереження та аналітична діяльність практиканта

Тема 4. Аналіз навчально-методичних матеріалів. Ознайомлення зі змістом навчального матеріалу, визначенням мети й очікуваних результатів навчання, структурою планів-конспектів занять і дидактичного супроводу. Аналіз використання мультимедійних презентацій, онлайн-сервісів, тестових і інтерактивних завдань, цифрових ресурсів.

Тема 5. Аналіз структури та методики проведення занять. Спостереження за проведенням навчальних занять педагогом-наставником. Аналіз етапів заняття, методів пояснення, форм взаємодії, способів активізації здобувачів освіти, прийомів оцінювання, використання цифрових засобів. Обговорення спостережень з керівником практики та формулювання аналітичних висновків.

Тема 6. Спостереження за виховною та профорієнтаційною роботою. Ознайомлення з планом виховної роботи, спостереження за підготовкою та проведенням виховних, інформаційних, профорієнтаційних або просвітницьких заходів. Аналіз форм взаємодії зі здобувачами освіти з урахуванням вікових

особливостей, принципів партнерства, толерантності, інклюзивності та цифрової безпеки.

Тема 7. Виконання індивідуального завдання. Поглиблене опрацювання одного з аспектів педагогічної діяльності: аналіз цифрових інструментів навчання, особливостей організації заняття, прийомів мотивації, способів оцінювання, форм роботи з навчальною групою, організації змішаного чи дистанційного навчання, інклюзивних практик або педагогічної комунікації.

Тема 8. Оформлення щоденника, звіту та підсумковий захист. Систематизація матеріалів, підготовка звіту, формулювання висновків і пропозицій. Заповнення щоденника практики, оформлення відгуку, підготовка до захисту результатів практики.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Завдання практики структуровано за напрямками спостереження та аналізу діяльності майбутнього педагога у сфері цифрових технологій та орієнтовано на формування початкових педагогічних, методичних, комунікативних, аналітичних і рефлексивних умінь.

Організаційно-аналітичний блок

У межах цього блоку здобувач освіти має:

1. Ознайомитися з типом, структурою та специфікою діяльності закладу освіти.
2. Проаналізувати освітню програму, навчальний план, робочу програму однієї з дисциплін цифрового спрямування або відповідного освітнього напрямку.
3. З'ясувати особливості цифрового освітнього середовища бази практики: наявність комп'ютерних класів, платформ дистанційного навчання, програмного забезпечення, мультимедійного обладнання.
4. Визначити особливості організації роботи педагога, куратора групи або керівника гуртка.

Результат: коротка характеристика бази практики та освітнього середовища, відображена у звіті.

Спостережно-методичний блок

У межах цього блоку здобувач освіти має:

1. Відвідати не менше 4 навчальних занять і здійснити їхній психолого-педагогічний та методичний аналіз.
2. Зафіксувати тему, тип, мету, структуру заняття, методи і форми роботи, способи оцінювання, використані цифрові інструменти.
3. Звернути увагу на мотивацію навчальної діяльності, стиль комунікації, активність здобувачів освіти, дотримання принципів інклюзивності та педагогічного партнерства.

Результат: записи й аналітичні висновки щодо відвіданих занять.

Навчально-методичний блок

У межах цього блоку здобувач освіти має:

1. Ознайомитися не менше ніж з 2 планами-конспектами занять або методичними розробками.
2. Проаналізувати дидактичні матеріали, які використовує педагог: презентації, інструкції, завдання, тестові або інтерактивні елементи.

3. Порівняти мету заняття, його структуру та використані цифрові ресурси з фактичним ходом спостереженого заняття.
4. Підготувати короткий аналітичний коментар щодо навчально-методичного забезпечення заняття з урахуванням рекомендацій керівника практики.

Результат: аналітичні записи щодо планів-конспектів і дидактичних матеріалів.

Виховний-комунікативний блок

У межах цього блоку здобувач освіти має:

1. Ознайомитися з планом виховної роботи закладу освіти або навчальної групи.
2. Узгодити з наставником об'єкт і аспекти спостереження за виховним, просвітницьким або профорієнтаційним заходом.
3. Спостерігати не менше ніж **1 виховний, інформаційний або профорієнтаційний захід** та зафіксувати його мету, зміст, форми роботи і використані цифрові ресурси.
4. Проаналізувати особливості педагогічної комунікації, дотримання етичних норм, культури мовлення та використання цифрових ресурсів для візуалізації й комунікації.

Результат: короткий опис спостереженого заходу та аналітичні висновки.

Рефлексивно-аналітичний блок

У межах цього блоку здобувач освіти має:

1. Виконати індивідуальне завдання, погоджене з керівником практики.
2. Систематично вести щоденник практики.
3. Узагальнити труднощі, які були виявлені в процесі спостереження та аналізу освітнього процесу, визначити можливі шляхи їх подолання.
4. Сформулювати висновки про рівень власної готовності до педагогічної діяльності та напрями подальшого професійного розвитку.

Результат: оформлений щоденник, виконане індивідуальне завдання, висновки у звіті.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Аналіз структури та методики проведення заняття з використанням цифрових технологій.
2. Огляд цифрових освітніх ресурсів, що використовуються на базі практики.
3. Аналіз способів мотивації здобувачів освіти до вивчення дисциплін цифрового спрямування.
4. Вивчення форм поточного контролю й оцінювання навчальних досягнень.

5. Аналіз організації змішаного або дистанційного навчання у закладі освіти.
6. Вивчення особливостей інклюзивного підходу в роботі педагога.
7. Аналіз комунікативного стилю педагога та його впливу на активність здобувачів освіти.
8. Аналіз виховного потенціалу цифрових освітніх технологій.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для ефективної організації навчальної педагогічної практики здобувачам освіти рекомендується на початку практики скласти індивідуальний план роботи, погодити його з керівником практики та систематично фіксувати результати діяльності у щоденнику.

Під час проходження практики доцільно дотримуватися таких рекомендацій:

1. Вивчайте документацію не формально, а з позиції її практичного застосування в роботі педагога.
2. Під час спостереження за заняттями звертайте увагу не лише на зміст, а й на логіку побудови заняття, способи комунікації, оцінювання та мотивації.
3. Аналізуйте, які цифрові сервіси та інструменти використовує педагог і наскільки вони сприяють досягненню результатів навчання.
4. Аналізуючи плани-конспекти занять і виховних заходів, звертайте увагу на їхню структуру, відповідність меті та логіку добору цифрових ресурсів.
5. Добирайте навчальні матеріали з урахуванням вікових особливостей, рівня підготовки групи, принципів доступності, інклюзивності та доброчесності.
6. Після кожного спостереження робіть короткий рефлексивний запис: що вдалося зрозуміти, які професійні прийоми були найбільш показовими, що потребує додаткового вивчення.
7. Не відкладайте оформлення звітної документації на останні дні практики.

Орієнтовний план виконання завдань практики

№	Вид роботи практиканта	Терміни виконання
1	Участь у настановному занятті, інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності	1 день
2	Ознайомлення з базою практики, структурою закладу, правилами внутрішнього розпорядку	1 тиждень
3	Аналіз документації закладу освіти та навчально-методичних матеріалів	1 тиждень
4	Відвідування та аналіз навчальних занять	1-2 тиждень
5	Вивчення цифрового освітнього середовища та ресурсів, що використовуються педагогами	1-2 тиждень
6	Аналіз планів-конспектів занять і дидактичних матеріалів	2 тиждень
7	Аналіз структури і методики проведення занять	2-3 тиждень
8	Спостереження за виховною, профорієнтаційною або кураторською роботою	упродовж практики
9	Виконання індивідуального завдання	упродовж практики
10	Систематичне ведення щоденника практики	упродовж практики

№	Вид роботи практиканта	Терміни виконання
11	Оформлення звіту, узагальнення висновків, підготовка до захисту	3 тиждень
12	Подання документації та захист результатів практики	відповідно до графіка

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітна документація є обов'язковим підсумковим компонентом навчальної педагогічної практики і відображає виконання програми практики, зміст діяльності здобувача освіти та рівень сформованості початкових професійно-педагогічних умінь. Після завершення практики здобувач освіти подає керівнику практики від закладу вищої освіти такий пакет документів:

1. Щоденник практики.
2. Письмовий звіт про проходження навчальної педагогічної практики.
3. Матеріали індивідуального завдання.
4. Аналітичні матеріали щодо планів-конспектів занять або методичних розробок.
5. Опис та аналіз спостереженого виховного або профорієнтаційного заходу.
6. Відгук керівника практики від бази практики або інший документ, передбачений вимогами кафедри.

Звіт має бути змістовним, логічно структурованим, аналітичним і таким, що відображає не лише опис виконаних дій, а й професійні висновки здобувача освіти.

Орієнтовна структура звіту

1. Загальна характеристика бази практики.
2. Аналіз навчально-методичної документації та освітнього середовища.
3. Аналіз відвіданих занять.
4. Аналіз навчально-методичних матеріалів і цифрових ресурсів.
5. Опис спостереження за виховною, профорієнтаційною чи кураторською роботою.
6. Виконання індивідуального завдання.
7. Труднощі, що виникали під час практики, та шляхи їх подолання.
8. Загальні висновки і пропозиції.

Вимоги до оформлення

- формат паперу: А4;
- обсяг основного тексту звіту: 8-12 сторінок;
- шрифт: Times New Roman;
- кегль: 14 pt;
- міжрядковий інтервал: 1,5;
- абзацний відступ: 1,25 см;
- поля: 2,0 см;
- нумерація сторінок: обов'язкова;

- додатки оформлюються після основного тексту за потреби.

Усі матеріали мають бути подані в охайному вигляді, без орфографічних і стилістичних помилок, із дотриманням норм академічної доброчесності.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки навчальної педагогічної практики підбиваються після завершення виконання програми практики та подання здобувачами освіти повного комплексу звітної документації.

Підбиття підсумків практики здійснюється у два етапи:

1. Перевірка та попередня оцінка документації керівником практики.
2. Підсумковий захист результатів практики у формі співбесіди, звітної конференції або індивідуального представлення матеріалів.

Під час підсумкового обговорення враховуються:

- повнота виконання програми практики;
- якість спостережень та аналітичних висновків;
- якість аналізу планів-конспектів, дидактичних матеріалів і цифрових ресурсів;
- глибина аналізу спостережених занять та заходів;
- зміст і оформлення звітної документації;
- здатність здобувача освіти до рефлексивного аналізу та професійної рефлексії.

Результати практики можуть обговорюватися на засіданні кафедри, підсумковій конференції або іншому підсумковому заході відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Формою підсумкового контролю з навчальної педагогічної практики є залік. Оцінювання здійснюється комплексно з урахуванням поточної роботи здобувача освіти під час практики та підсумкової оцінки за подану документацію і захист результатів.

Основні методи контролю:

1. Спостереження за роботою здобувача освіти під час проходження практики.
2. Перевірка щоденника практики, аналітичних матеріалів, матеріалів індивідуального завдання.
3. Аналіз звіту про проходження практики.
4. Співбесіда та захист результатів практики.
5. Урахування відгуку керівника практики від бази практики.

Орієнтовний розподіл балів

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Виконання індивідуального плану, дисципліна, активність під час практики	15
Аналіз документації та відвіданих занять	25
Аналіз навчально-методичних матеріалів і цифрових ресурсів	20
Спостереження за виховною роботою, виконання індивідуального завдання	20
Щоденник практики, звіт і захист	35
Разом	100

Загальні критерії оцінювання

Бали	Оцінка ECTS	Національна шкала	Характеристика рівня виконання
90-100	A	відмінно	Здобувач освіти повністю виконав програму практики, продемонстрував глибокий і аргументований аналіз освітнього процесу, якісно опрацював навчально-методичні матеріали та цифрові ресурси, подав повний пакет документації без істотних недоліків, упевнено захистив результати практики.
82-89	B	дуже добре	Програму практики виконано повністю, документацію оформлено належним чином, спостереження й висновки змістовні, аналітичні матеріали достатньо повні, під час захисту здобувач продемонстрував добру орієнтацію в матеріалі.
75-81	C	добре	Основні завдання практики виконано, документація оформлена з незначними недоліками, аналіз занять і методичних матеріалів достатньо аргументований, однак окремі висновки потребують поглиблення.
65-74	D	задовільно	Програму практики виконано частково або з відчутними недоліками, аналіз занять має переважно описовий характер, документація містить помилки, рівень самостійності та рефлексії недостатній.
60-64	E	достатньо	Виконано мінімально необхідний обсяг завдань, документація неповна або оформлена з істотними недоліками, здобувач має фрагментарні уявлення про зміст спостереженої діяльності.
35-59	FX	незадовільно	Значну частину програми практики не виконано, звітна документація неповна, аналіз і висновки поверхові, захист результатів непереконливий.
1-34	F	незадовільно	Програму практики не виконано, документація відсутня або не відповідає вимогам, здобувач не продемонстрував базового рівня готовності до педагогічної діяльності.

Розподіл вагових коефіцієнтів та запис у академічному журналі проводиться таким чином:

Рейтингова оцінка за ведення щоденника та звіт з практики 50%	Рейтингова оцінка за захист практики 50%	Рейтингова (підсумкова) оцінка за практику	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
—	—	—	—	—

Рейтингова (підсумкова) оцінка з практики визначається за результатами її проходження, виконання програми практики і оформлення звіту та його захисту роботи відповідно до вагових коефіцієнтів встановлених критеріями оцінювання

рівня, виконання і оформлення та захисту звіту. Компетентності (знання, уміння та навички), продемонстровані під час проходження практики оцінюються за 100-бальною системою.

ДОДАТКИ

Додаток А

ВЗІРЦІ ОФОРМЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

ДОГОВІР № _____ про проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти

м. Кам'янець-Подільський

« ____ » _____ 202__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» (далі – заклад вищої освіти), в особі ректора Мар'яна ТРИПАКА, який діє на підставі Статуту, і, з другої сторони, _____ (далі – база практики), в особі _____, який діє на підставі _____, уклали між собою цей договір на проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Галузь знань / спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Термін практики (початок - кінець)
	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), Спеціалізація 015.39 Цифрові технології; ОС бакалавр	IV	Навчальна педагогічна практика		

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти-практикантів безпечним методам праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та кваліфікаційних робіт за результатами діяльності підприємства (установи, організації), яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень закладу вищої освіти.

1.9. При наявності на даному підприємстві (установі, організації) вакантних робочих місць, працевлаштувати здобувачів вищої освіти після отримання ними диплома про вищу освіту.

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.
2. Призначити керівниками практики кваліфікованих працівників.
3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися із здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

2.4. Заклад вищої освіти зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства (установи, організації) через знищення курсових, кваліфікаційних робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови:

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває чинності після його підписання сторонами і діє до «__» _____ 202__ р.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

3.5. Юридичні адреси сторін:

НРЗВО «Кам'янець-Подільський
державний інститут» _____
вул. Годованця, 13, _____
м. Кам'янець-Подільський, _____
Хмельницька область, _____
32300 _____

Підписи та печатки

Від закладу вищої освіти:

НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний
інститут»

Ректор _____ **Мар'ян ТРІПАК**

М. П.

«__» _____ 202__ р.

Від бази практики:

М. П.

«__» _____ 202__ р.

ВЗІРЕЦЬ НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

НРЗВО «Кам'янець-Подільський
державний інститут»
м. Кам'янець-Подільський
вул. Годованця, 13
тел. 03849-3-26-51

Директору

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
(є підставою зарахування на практику)

Згідно з договором від « » 20 року № , який укладено з

(повна назва установи, підприємства, організації)

Направляємо на практику здобувача вищої освіти курсу, який навчається за галуззю знань /
спеціальністю

Назва практики:

Строки практики: з « » 20 року по « » 20 року

Керівник практики від закладу вищої освіти:

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Прізвище, ім'я, по батькові здобувачів вищої освіти

Ректор НРЗВО
«Кам'янець-Подільський
державний інститут»

Мар'ян ТРИПАК

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ПОВІДОМЛЕННЯ

НРЗВО
«Кам'янець-Подільський
державний інститут»

Здобувач вищої
освіти

(повне найменування закладу вищої освіти)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(курс, галузь знань/спеціальність)

прибув « » 20 року до

(назва підприємства, організації, установи)

і приступив до практики.

Наказом по підприємству (організації, установі) від « » 20 року №

здобувач вищої освіти зарахований на посаду

(штатну, дублерну, штатну роботу, аргументовано)

(штатна посада - вказати конкретно)

Керівником практики від підприємства (організації, установи) призначено

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства (організації, установи)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

« » 20 року

Керівник практики від закладу вищої освіти, який отримав повідомлення

Посада

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

« » 20 року

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

(повне найменування закладу вищої освіти)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти _____

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Кафедра **цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій**

Освітній ступінь **бакалавр**

Спеціальність **015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Спеціалізація **015.39 Цифрові технології**

__ курс, група _____

Здобувач вищої освіти _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
прибув на підприємство, організацію, установу .

Печатка
підприємства, організації, установи „_____” _____ 20____ року

(підпис)

(посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка
підприємства, організації, установи „_____” _____ 20____ року

(підпис)

(посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет економіки, управління та діджиталізації
Кафедра цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

ЗВІТ

про проходження навчальної педагогічної практики

В _____
(назва закладу бази практики)

Здобувача (-ки) першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 015 Професійна освіта (за
спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові
технології
ОПП «Професійна освіта (Цифрові технології)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник практики від закладу вищої
освіти:

(наковий ступінь, вчене звання)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Оцінка захисту:

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Шкала ЄКТС _____

«__» ____ 20__ р.

м. Кам'янець-Подільський, 20 _____

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Лук'янова Л. Концепція професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти / Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна. Київ : Талком, 2025. 32 с.

2. Науково-методичне забезпечення професійної і фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення : матеріали звітної всеукраїнської конференції Інституту професійної освіти НАПН України. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2024.

3. Пахомов І. В. Інноваційні технології виховної роботи зі здобувачами закладів професійної освіти в умовах воєнного стану : освітньо-професійна програма для короткотермінових курсів підвищення кваліфікації. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 2026. 35 с.

4. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v2736915-20>

5. Про професійну освіту : Закон України від 21.08.2025 № 4574-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4574-20>

6. Радкевич В. О., Кравець С. Г., Онищенко А. П., Лузан П. Г., Мося І. А., Пащенко Т. М., Тітова О. А., Кручек В. А., Субіна О. О., Пригодій М. А., Лупаренко Л. А., Єршова О. Л., Закатнов Д. О., Ваніна Н. М. Інноваційні методики і технології професійної освіти : практичний посібник / за ред. В. О. Радкевич, М. А. Пригодія. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2025. 160 с.

7. Радкевич В., Гуржій А., Пригодій М., Романова Г. Технології управління людськими ресурсами закладу професійної освіти : методичний посібник. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2026. 73 с.

8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/286-2022-%D1%80>

9. Цифрова компетентність вчителя – 2025: формуючи майбутнє освіти : збірник матеріалів / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 189 с.

10. Черевичний Г. С. Педагогічна практика майбутніх учителів історії (сучасні технології організації та проведення) : метод. рек. Київ : ТОВ «Видавництво «Юстон», 2024. 72 с.

Додаткова література:

11. Кручек В. Принципи організації змішаного навчання в системі професійної освіти. Інноваційна професійна освіта. 2022. Вип. 3(4). С. 124–129. DOI: <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2022.3.4>

12. Кухар І. М. Проблемне навчання як засіб формування пізнавальної самостійності студентів коледжу. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. 2020. Вип. 12. С. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.32405/2222-1861-2020-12-95-103>

13. Основні складники цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників / О. М. Спірін, С. М. Іванова, Н. П. Франчук, А. В. Кільченко. Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». 2024. Т. 2, № 10. С. 91–103. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0007](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0007)

Інформаційні ресурси:

14. Професійна освіта / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/tag/profesiyna-osvita>

15. Інститут професійної освіти НАПН України : офіц. сайт. URL: <https://ivet.edu.ua>